

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu

Fot. Rozpoznawanie nasion brzozy (L. Kowalke)

PROGRAM EDUKACJI LEŚNEJ SPOŁECZEŃSTWA W NADLEŚNICTWIE SOLEC KUJAWSKI NA LATA 2022-2031

Akceptuję:

Ireneusz Norbert Jaloza

Nadleśniczy
Nadleśnictwa Solec Kujawski

Zatwierdzam:

DYREKTOR
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Toruniu

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Toruniu

Solec Kujawski, 20 września 2021

Fot. Zajęcia na szkółce leśnej w Leśnictwie Nowa Wieś (L. Kowalke)

***Program edukacji leśnej społeczeństwa
w Nadleśnictwie Solec Kujawski
obowiązujący w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2031 r.***

Program ten określa zakres i zadania edukacji leśnej realizowane na poziomie nadleśnictwa. Program powstał przy udziale Komisji „Programu edukacji leśnej w Nadleśnictwie Solec Kujawski na lata 2022-2031”, powołanej zarządzeniem Nadleśniczego Nadleśnictwa Solec Kujawski nr 30/2021 z dnia 19 lipca 2021 r., znak spr.: ZRP.7161.1.2021, w której skład weszły następujące osoby:

- 1) Tadeusz Chrzanowski – RDLP w Toruniu – koordynator edukacji leśnej
- 2) Lucyna Kowalke - Nadleśnictwo Solec Kujawski – przewodniczący
- 3) Anna Stępień – Nadleśnictwo Solec Kujawski
- 4) Helena Składanowska – Szkoła Podstawowa nr 4 w Solcu Kujawskim
- 5) Justyna Łukaszewicz – Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Wielkiej

- 6) Rafał Kubiak – Muzeum im. księcia Przemysła w Solcu Kujawskim
- 7) Marzena Janiak - Przedszkole Promyczek w Solcu Kujawskim

Układ programu:

1. Wprowadzenie. Podstawy prawne Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa.
 - 1a. Cele edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Solec Kujawski.
 - 1b. Podsumowanie działalności edukacyjnej Nadleśnictwa w latach 2012-2021.
2. Charakterystyka walorów edukacyjnych nadleśnictwa.
3. Obiekty edukacji leśnej nadleśnictwa.
4. Potencjalni partnerzy w edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Solec Kujawski
 - I. Szkoły i przedszkola
 - II. Samorządy
 - III. Media
 - IV. Inne
5. Wydawnictwa edukacyjne o nadleśnictwie.
6. Planowane przedsięwzięcia edukacyjne nadleśnictwa na lata 2022-2031.
7. Załączniki do programu:
 - I. Protokół z pierwszego posiedzenia Komisji Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Solec Kujawski
 - II. Protokół z drugiego posiedzenia Komisji Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Solec Kujawski
8. Kronika
 - I. Plany roczne działalności edukacyjnej nadleśnictwa
 - II. Sprawozdania roczne z działalności edukacyjnej nadleśnictwa

1. Wprowadzenie. Podstawy prawne Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa

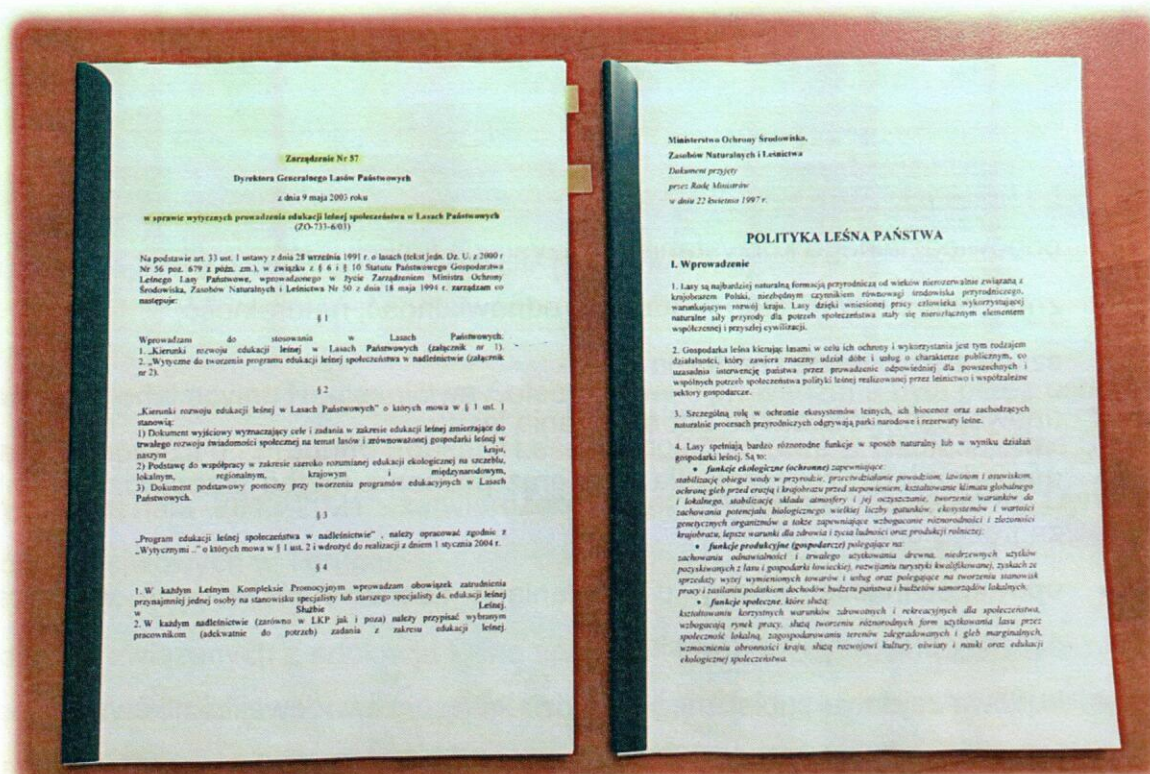
*„Natura nie jest miejscem do odwiedzenia.
To jest nasz dom.”*

~ Gary Snyder ~

Edukacja leśna nadleśnictwa skierowana jest m.in. do społeczeństwa zamieszkującego obszar w granicach zasięgu administracyjnego jednostki.

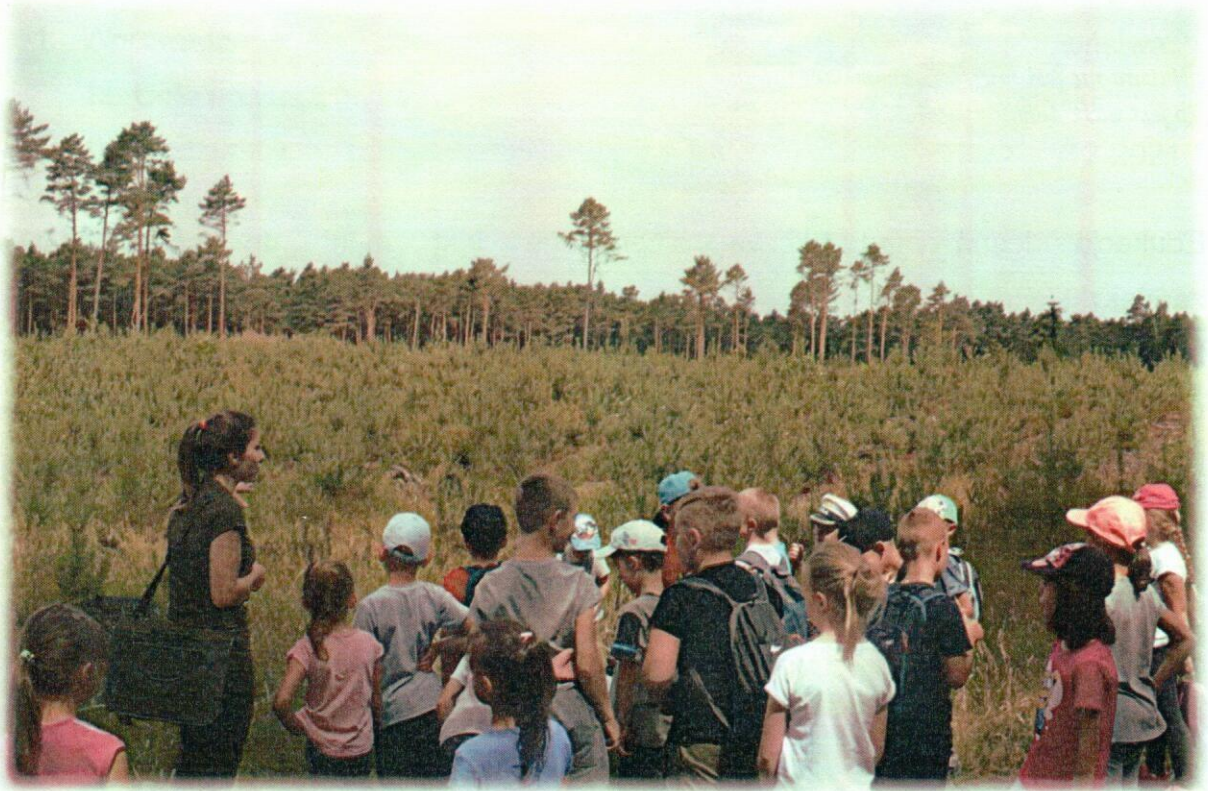
Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Solec Kujawski został utworzony w oparciu o **Zarządzenie nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 roku w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych**, wprowadzające w życie dokumenty o nazwie „Kierunki rozwoju edukacji leśnej w Lasach Państwowych” oraz „Wytyczne do tworzenia programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie”.

Edukacja leśna społeczeństwa jest zadaniem Lasów Państwowych, wynikającym również z założeń „**Polityki leśnej państwa**” (Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, marzec 1997 r.).

Fot. Dokumenty w oparciu o które sporządza się Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa (L. Kowalke)

1a. Cele edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Solec Kujawski.

Fot. Zajęcia terenowe z uczniami klasy III szkoły podstawowej (B. Galek)

Cele edukacji leśnej w nadleśnictwie:

- upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym oraz wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarce leśnej;
- podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z wszystkich funkcji lasu;
- znaczenie drewna, jego produkcja, odnawialność, naturalność;
- szkółkarstwo leśne i hodowla lasu;
- upowszechnianie zasad udostępniania lasu;
- uświadomienie zagrożeń dla lasu oraz poznania metod przeciwdziałania tym zagrożeniom;
- upowszechnianie wiedzy o działaniach Lasów Państwowych w zakresie ochrony przyrody i środowiska;
- budowa zaufania społecznego dla działalności zawodowej leśników.

Cele edukacji leśnej społeczeństwa są realizowane w oparciu o następujące treści:

- budowa i funkcjonowanie ekosystemów leśnych;

- zagrożenia i ochrona lasów;
- ochrona przyrody;
- znaczenie lasów: przyrodnicze, społeczne i produkcyjne;
- rola leśnika w gospodarowaniu zasobami przyrody.

1b. Podsumowanie działalności edukacyjnej nadleśnictwa w latach 2012-2021

Fot. Otwarcie ścieżki dydaktycznej „Ku źródłiskom” (T. Chrzanowski)

Działalność edukacyjna Nadleśnictwa Solec Kujawski prowadzona była przez ostatnie 10-lecie w oparciu o „Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Solec Kujawski na lata 2012-2021” zatwierdzony przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

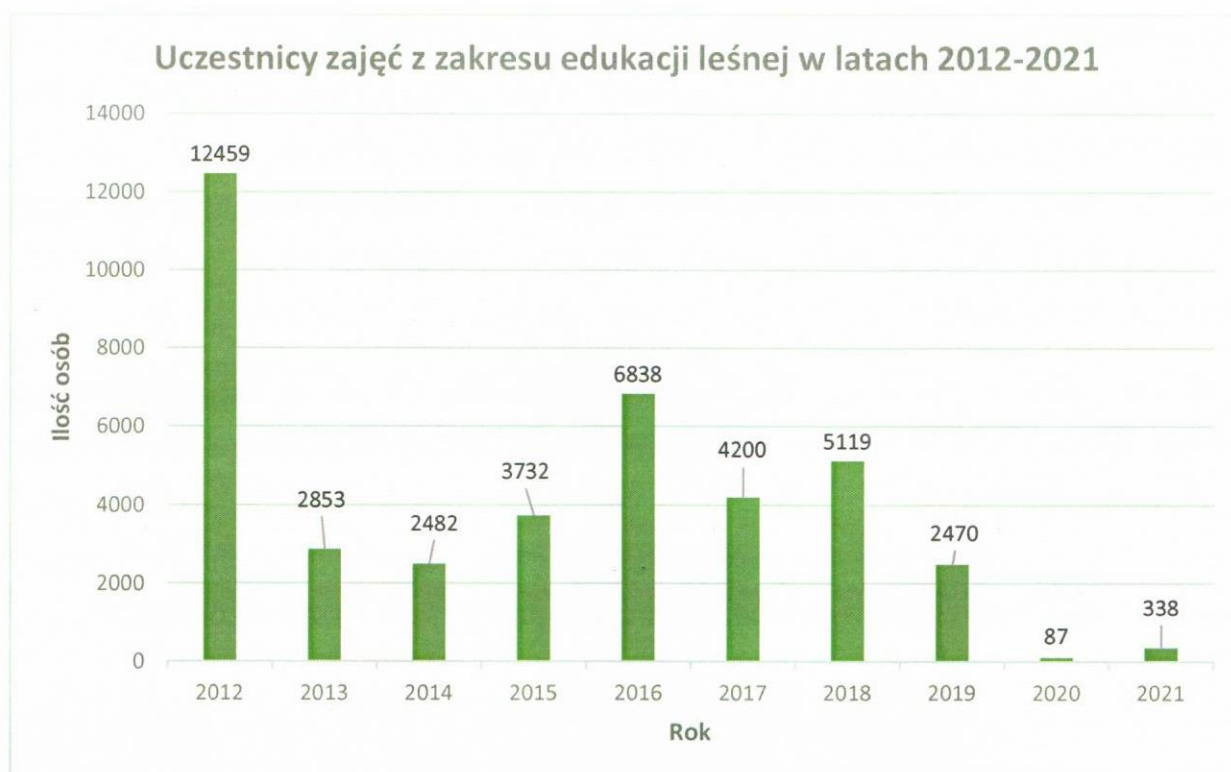
Do działań związanych z edukacją leśną społeczeństwa zobowiązani zostali wszyscy pracownicy nadleśnictwa, a szczególnie pracownicy Służby Leśnej. Całość edukacji koordynował pracownik, któremu powierzono w zakresie obowiązków realizację zadań edukacji leśnej. W latach 2012-2015 była to Pani Alina Siedlecka, w roku 2016 Pan Radosław Banaś, a od roku 2017 Pani Lucyna Kowalke i prowadzi je do chwili obecnej.

Dodatkowo dwoje pracowników Służby Leśnej ukończyło studia w zakresie edukacji leśnej. Nadleśnictwo nie posiada co prawda sali edukacyjnej, dlatego zajęcia edukacyjne prowadzimy głównie na żywym organizmie - czyli w lesie.

Fot. Zajęcia terenowe z uczniami pierwszej klasy szkoły podstawowej (L. Kowalke)

Zainteresowanie zajęciami prowadzonymi z leśnikami nadleśnictwa w minionym dziesięcioleciu, przedstawia się następująco:

Wykres 1. Frekwencja korzystających z zajęć edukacji leśnej w latach 2012-2021 (opracowanie własne)

Z dokumentacji prowadzonej przez nadleśnictwo i doświadczenia pracowników prowadzących zajęcia edukacyjne wynika, że znaczna ilość odbiorców treści i uczestników zajęć to dzieci i młodzież szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie działania Nadleśnictwa Solec Kujawski. Największe zainteresowanie notuje się w roku 2012. Prawdopodobnie było to spowodowane wzbogaceniem oferty edukacyjnej nadleśnictwa o drugą ścieżkę dydaktyczną „Ku źródłiskom”, ale pierwszą taką na terenie Miasta i Gminy Solca Kujawskiego. Do roku 2011 była to jedna ścieżka „Buczyna” wytyczona w obrębie Leszycy (gm. Nowa Wieś Wielka).

Trasa nowej ścieżki wiedzie przez urocze zakątki lasu bogatego we florę i faunę, o czym informują tablice tematyczne. Podczas wędrówki szczególną ciekawość wzbudza rzadkie zjawisko wypływającej z ziemi wody, która niewielkim strumieniem wpada do leśnego, cicho szemrzącego, tajemniczego stawu. Zjawisko to jest tym bardziej ciekawe, że źródłisko usytuowane jest na terenie ubogim w wodę, w którym warstwy wodonośne znajdują się stosunkowo głęboko. Większa wilgotność na tym terenie determinuje bioróżnorodność, a to z kolei - specyficzny mikroklimat tego obszaru.

Spadek liczby uczestników zajęć notuje się w latach późniejszych. W 2017 roku w następstwie huraganowych wiatrów z 11/12 sierpnia, które przeszły przez tereny nadleśnictw podlegających pod Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Toruniu, w tym również w Nadleśnictwie Solec Kujawski - wstrzymano organizację zajęć edukacyjnych do momentu zlustrowania i uprzątnięcia terenów stwarzających niebezpieczeństwo.

Trzy lata później, rok 2020 to okres pandemii koronawirusa, który zahamował nieco wyprawy do lasu. W wyniku ogłoszenia stanu epidemiologicznego wywołanego wirusem Sars-Cov-2, zgodnie z wytycznymi GIS nie prowadzono zajęć z zakresu edukacji leśnej, co miało wpływ na niską liczbę zajęć i ich uczestników. Zajęcia wznowiono w czerwcu 2021 roku z uwzględnieniem wszelkich obostrzeń.

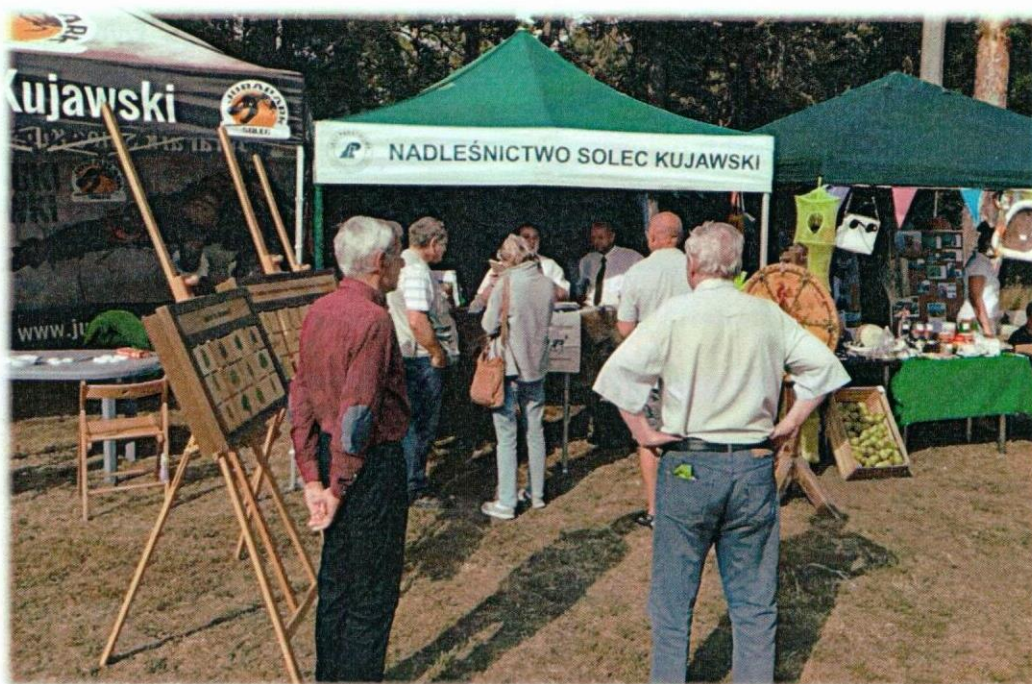
Fot. Zajęcia edukacyjne w przedszkolu Promyczek, zorganizowane we współpracy z sokolnikiem (A. Rutkowska)

Zrealizowano następujące zadania:

- w 2012 roku powstała ścieżka dydaktyczna „Ku źródłiskom” - utworzona we współpracy ze Stowarzyszeniem Rozwoju Solca Kujawskiego;
- budowa wiaty edukacyjnej przy ścieżce „Ku źródłiskom” w pobliżu leśniczówki Leśnictwa Miejskie w miejscowości Rudy;
- w 2014 roku zrealizowano projekt Zielony Punkt Kontrolny – na obszarze nadleśnictwa rozlokowano 25 stałych punktów kontrolnych (PK).
- na początku 2019 roku nadleśnictwo zakończyło realizację projektu "Ochrona przyrody oraz ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych

przyrodniczo na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu". Projekt obejmował adaptację obiektów (przewidzianych do likwidacji wybranych studzienek inspekcyjnych nieużywanego i będącego w trakcie demontażu rurociągu) dla potrzeb zimujących nietoperzy;

- 20 kwietnia br. przedszkolaki z Przedszkola Publicznego „Promyczek” w Solcu Kujawskim wraz z pracownikami nadleśnictwa posadziły na terenie swojej placówki drzewka w ramach akcji sadzenia lasu.
- w 2020 roku Zarządzeniem 34/20 z dnia 12 października 2020 roku ustanowiono szlak konny na terenie nadleśnictwa w celu promowania turystyki konnej
- zorganizowano zajęcia edukacyjne pokazowe z ptakami szponiastymi we współpracy z sokolnikiem;
- zorganizowano liczne spotkania z udziałem społeczeństwa: sadzenia lasu, pogadanki, imprezy okolicznościowe o charakterze edukacyjnym itp.
- corocznie nadleśnictwo uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez Urząd Miasta i Gminy Solec Kujawski np.: Gminne Dożynki, piknik rodzinny Osiedla Leśnego w Solcu Kujawskim.
- dla osiągnięcia maksymalnych efektów edukacji leśnej, nadleśnictwo współpracowało m.in. z: pobliskimi placówkami oświatowymi, Fundacją „JeKo - Jak jeż z kotem”, Gminami Solec Kujawski, Nowa Wieś Wielka.

Fot. Stoisko nadleśnictwa na dożynkach gminnych (L. Kowalke)

2. Charakterystyka walorów edukacyjnych nadleśnictwa

Fot. Widok z lotu ptaka na tereny lasów nadleśnictwa (M. Jasiak)

Nadleśnictwo Solec Kujawski w obecnych granicach powstało z dniem 3 stycznia 1994 roku na mocy Zarządzenia Nr 90 Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Utworzone zostało z obrębu Leszyce należącego do Nadleśnictwa Bydgoszcz oraz obrębu Solec będącego częścią trzy-obrębowego Nadleśnictwa Solec Kujawski. Jest jednostką administracyjno-gospodarczą Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, położoną w województwie kujawsko-pomorskim. Zasadnicza powierzchnia nadleśnictwa stanowi integralną część wielkiego kompleksu Puszczy Bydgoskiej. Ograniczone od północy rzeką Wisłą składa się z dwóch obrębów leśnych: położonego w południowej części bardziej rozproszonego obrębu Leszyce oraz zwartego, położonego na północy obrębu Solec.

Przeważającą część lasów nadleśnictwa stanowią duże kompleksy leśne. Kompleksy główne obrębów łączą się, tworząc kompleks zajmujący 85,4 % powierzchni ogólnej nadleśnictwa (14240,32 ha).

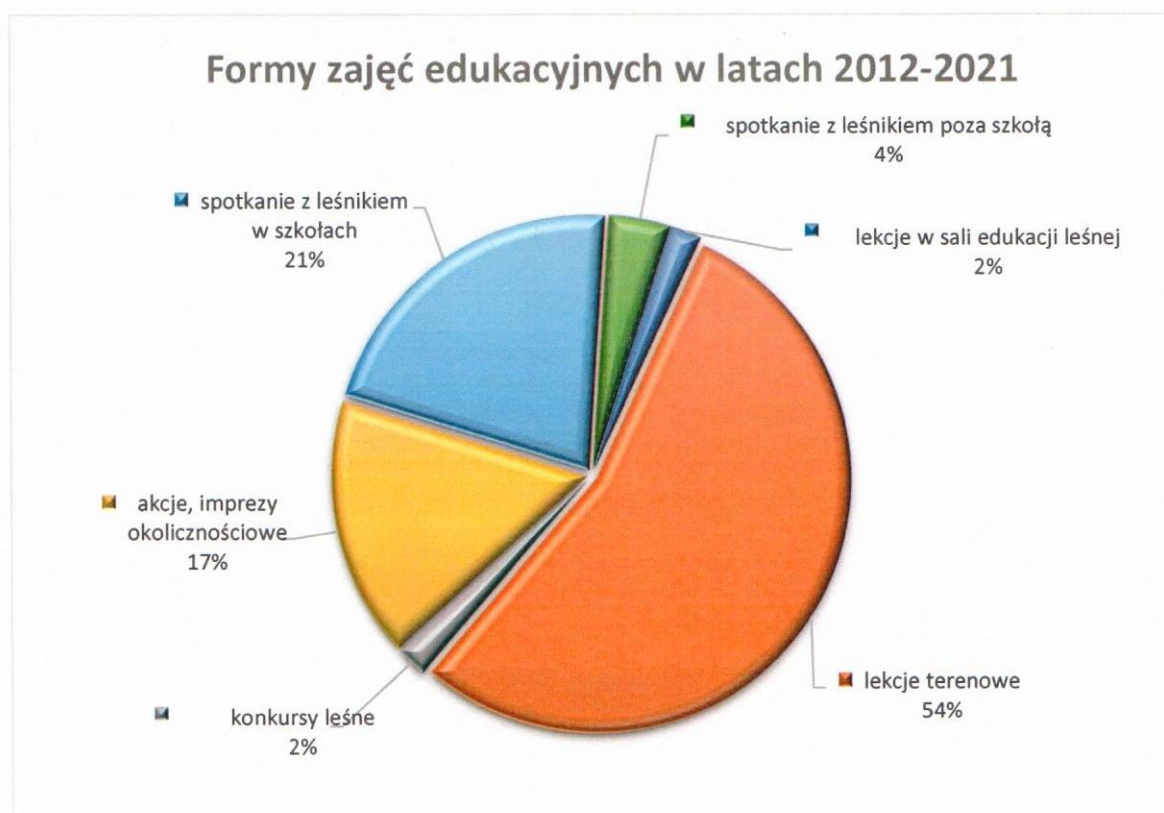
Nie brakuje również chronionych gatunków fauny i flory, a cenniejsze fragmenty przyrody objęte zostały prawną ochroną. W zasięgu nadleśnictwa znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- rezerwat przyrody „Tarkowo” oddz. 215-w, o pow. 0,25 ha, w Leśnictwie Nowa Wieś,

- rezerwat przyrody „Łążyn” oddz. 154-b, 124-c i 124-g, o pow. 26,22 ha, w Leśnictwie Łążyn,
- 53 pomniki przyrody,
- obszar Natura 2000,
- 147 użytków ekologicznych,
- obszar chronionego krajobrazu „Łąki Nadnoteckie”,
- obszar chronionego krajobrazu „Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej”.

Edukacja przyrodniczo-leśna z wykorzystaniem obiektów chronionych odbywa się w nadleśnictwie przede wszystkim w oparciu o rezerваты i pomniki przyrody. Podstawowa forma działalności edukacyjnej realizowana jest – w zależności od grup wiekowych – jako spotkania edukacyjne z leśnikiem w formie gier i zabaw ruchowych, ćwiczeń, spacerów, wykładów i warsztatów. W zależności od wieku uczestników i potrzeb nauczycieli istnieje możliwość przeprowadzenia różnego typu zajęć tematycznych.

Formy zrealizowanych zajęć edukacyjnych organizowanych w minionym dziesięcioleciu przez leśników lub we współpracy z leśnikami przedstawia wykres 2. W roku 2021, w okresie od maja do lipca zrealizowano 8 spotkań.

Wykres 2. Formy zajęć edukacyjnych organizowanych przez nadleśnictwo w latach 2012-2021
(opracowanie własne)

Najpopularniejszą formą edukacji leśnej są lekcje terenowe, czyli spotkania leśników ze szkolnymi grupami. Wiodącą rolę pełni tu pieszka ścieżka przyrodniczo-leśna „Ku źródłiskom” położona w urokliwym fragmencie lasów Leśnictwa Łążyn. W przeważającej części przebiega przez malownicze tereny leśne, gdzie ukształtowały się źródłowe źródła. Dla zainteresowanych przygotowano 10 przystanków, na których prezentowane są m.in. zagadnienia ochrony przyrody, zagospodarowania lasu oraz znaczenia wody w leśnym obiegu. Zajęcia terenowe organizowane są w oparciu o zadania z ławkami oraz miejsce na ognisko. Przy wiatkach edukacyjno-turystycznych zwykle odbywa się zakończenie leśnej wycieczki. Mamy tam możliwość przeprowadzenia zajęć podsumowujących zdobytą wiedzę oraz zorganizowania różnych gier i zabaw. W otoczeniu znajduje się kilka tablic dydaktycznych z tematami prezentującymi walory przyrodnicze nadleśnictwa, wykorzystywane przez edukatorów.

3. Obiekty edukacji leśnej nadleśnictwa

Na terenie Nadleśnictwa Solec Kujawski według stanu na 11.08.2021 r. funkcjonują „terenowe” obiekty, wykorzystywane w edukacji leśnej społeczeństwa:

- ❖ ścieżka dydaktyczna „Buczyna”,
- ❖ ścieżka dydaktyczna „Ku źródłiskom”,
- ❖ wiatka edukacyjna w pobliżu leśniczówki Leśnictwie Miejskie,
- ❖ wiatka edukacyjna w pobliżu szkoły leśnej w Leśnictwie Nowa Wieś,
- ❖ teren rekreacyjny na terenie Ośrodka Szkoleniowo- Edukacyjnego,
- ❖ punkt edukacyjny „Ułanka” w leśnictwie Miejskie,
- ❖ schrony dla nietoperzy po zlikwidowanym rurociągu solankowym,
- ❖ sieć istniejących parkingów dla turystów zmotoryzowanych, grzybiarzy i wycieczek rowerowych do biernej edukacji poprzez ustawienie tablic informacyjnych o zachowaniu w lesie i jego ochronie,
- ❖ szlaki turystyczne jako nieoznakowane ścieżki edukacyjne,
- ❖ tereny leśne przy osadach leśnych.

Fot. Wiaty edukacyjne na terenie Leśnictw Miejskie i Nowa Wieś (T. Chrzanowski)

Fot. Schrony dla nietoperzy zagospodarowane po starym rurociągu solankowym wraz z tablicami informacyjnymi (M. Ziemblicki)

4. Potencjalni partnerzy w edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Solec Kujawski

Partnerami nadleśnictwa w edukacji leśnej są przede wszystkim nauczyciele, wychowawcy, dyrekcje szkół, lokalne samorządy, organizacje i stowarzyszenia pozarządowe, parafie, członkowie kół łowieckich, telewizja, radio, prasa lokalna i o zasięgu wojewódzkim.

Podmioty współpracujące z nadleśnictwem na polu edukacji leśnej.

I. Szkoły i przedszkola:

- a) Przedszkole Publiczne „Promyczek” w Solcu Kujawskim,
- b) Przedszkole Niepubliczne „Reksio” w Solcu Kujawskim,
- c) Przedszkole „Ochronka” Sióstr Służebniczek w Solcu Kujawskim,
- d) Szkoła Podstawowa nr 4 w Solcu Kujawskim,
- e) Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Nowej Wsi Wielkiej,
- f) Szkoła Podstawowa nr 1 w Solcu Kujawskim,
- g) Przedszkole Samorządowe „Stokrotka” w Nowej Wsi Wielkiej,
- h) Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Solcu Kujawskim,
- i) Szkoła Podstawowa nr 56 w Bydgoszczy,
- j) Szkoła Podstawowa w Kozielcu.

II. Samorządy:

1. Urząd Miasta i Gminy Solec Kujawski,
2. Gmina Nowa Wieś Wielka,
3. Gmina Łabiszyn,
4. Gmina Złotniki Kujawskie,
5. Gmina Rojewo,

III. Media:

- a) prasa:
 1. Gazeta Pomorska,
 2. Express Bydgoski,
- b) telewizja
 1. TVP Bydgoszcz,

c) radio:

1. Radio Pomorza i Kujaw.

IV. Inne podmioty:

1. Muzeum im. Księcia Przemysła w Solcu Kujawskim,
2. Fundacja „JeKo- jak jeż z kotem” w Solcu Kujawskim,
3. Usługi Sokolnicze „Ćwik” w Pietrzwaldzie,
4. Klub Turystów Pieszych „Horyzont” w Solcu Kujawskim,
5. Wojskowe Koło Łowieckie nr 150 MIŚ,
6. Jura Park w Solcu Kujawskim,
7. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Solcu Kujawskim,
8. „Hufiec” Związek Harcerstwa Polskiego w Solcu Kujawskim,
9. Uniwersytet Trzeciego Wieku WSG Bydgoszcz filia w Solcu Kujawskim.

6. Wydawnictwa edukacyjne o nadleśnictwie.

Fot. Foldery edukacyjne nadleśnictwa (L.Kowalke)

1. Folder i broszura ścieżki dydaktycznej „Ku źródłiskom” – przygotowane w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Rozwoju Solca Kujawskiego, 2012 – nakład na wyczerpaniu.
2. Folder ścieżki dydaktycznej „Buczyna” – we współpracy z nauczycielem biologii i przyrody Szkoły Podstawowej w Nowej Wsi Wielkiej – nakład na wyczerpaniu.
3. Folder „Dlaczego jeż to pożyteczny zwierz?” folder powstał przy współpracy Fundacji „JeKo – Jak jeż z kotem”, 2020 – nakład na wyczerpaniu.
4. Folder Ośrodka Szkoleniowo- Edukacyjnego, 2014.

7. Planowane przedsięwzięcia edukacyjne nadleśnictwa na lata 2022-2031

Fot. Zajęcia w przedszkolu (Arch. nadleśnictwa)

1. Prowadzenie zajęć i inicjowanie przedsięwzięć edukacyjnych dla lokalnej społeczności.
2. Pogłębienie współpracy ze szkołami z terenu działania nadleśnictwa oraz innymi lokalnymi placówkami oświaty wyrażającymi chęć współpracy w zakresie edukacji.
3. Wzbogacanie pomocy dydaktycznych nadleśnictwa.

4. Nadleśnictwo Solec Kujawski jest w trakcie tworzenia nowego regulaminu określającego zasady i warunki realizacji zajęć edukacyjnych na terenach leśnych. Regulamin zostanie wprowadzony Zarządzeniem Nadleśniczego i podpisany jednorazowo z podmiotami współpracującymi z nadleśnictwem na polu edukacji leśnej. Określenie formy organizacji zajęć pozwoli skutecznie chronić interesy stron.
5. Zwiększenie udziału środków zewnętrznych w działalności edukacyjnej.
6. Współpraca z mediami, prowadzenie strony internetowej nadleśnictwa, kanałów w mediach społecznościowych.
7. Organizacja szkoleń dla pracowników nadleśnictwa oraz nauczycieli z zakresu edukacji przyrodniczo-leśnej, doskonalenie pracowników zajmujących się edukacją leśną, w celu podniesienia jakości oferty edukacyjnej nadleśnictwa. Szczególną uwagę poświęcić warsztatom i zajęciom plenerowym.
8. Współtworzenie zielonych klas i udział w projektach realizowanych przez placówki oświatowe.
9. W miarę możliwości finansowych obecność stoiska edukacyjnego nadleśnictwa na wydarzeniach organizowanych przez lokalne instytucje.
10. W przypadku nabycia środków finansowych wzbogacenie nadleśnictwa o nowe wydawnictwa o charakterze informacyjnym i edukacyjnym w miarę możliwości finansowych realizacja z wykorzystaniem środków własnych nadleśnictwa, np. mapa turystyczna lasów Puszczy Bydgoskiej (współpraca z nadleśnictwami wchodzącymi w skład kompleksu Puszczy Bydgoskiej).
11. Utrzymanie i konserwację istniejących obiektów edukacyjnych i turystycznych według bieżących potrzeb i utrzymanie ich w dobrym stanie technicznym.
12. Komunikacja ze społeczeństwem w tematach związanych z użytkowaniem lasu (wycinka, trzebieże) z wykorzystaniem adekwatnych form, takich jak:
 - a) spotkania z mieszkańcami (np. osiedli przylegających do lasu, w którym planujemy prace)
 - b) artykuły, programy, komunikaty w mediach na temat planowanych prac leśnych,
 - c) poszerzona informacja na stronie internetowej nadleśnictwa o planowanych pracach związanych z wycinką lasów czy trzebieżami,
 - d) informowanie społeczeństwa za pośrednictwem kanałów w mediach społecznościowych (np. Facebook, Instagram) o roli drewna w życiu człowieka, wykorzystaniu go i zasadach prowadzenia gospodarki leśnej,

- e) tablice informacyjne przy powierzchniach leśnych, gdzie planowane są zabiegi pielęgnacyjne (trzebieże) lub wycinka itp.

8. Załączniki do programu.

- I. Protokół z pierwszego posiedzenia Komisji Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Solec Kujawski.
- II. Protokół z pierwszego posiedzenia Komisji Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Solec Kujawski.

Solec Kujawski, dnia 20 sierpnia 2021 r.

**Protokół
z I posiedzenia Komisji do opracowania
Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa
Nadleśnictwa Solec Kujawski na lata 2022-2031**

1. Komisja w składzie:

I. Przewodniczący:

1. Lucyna Kowalke – Nadleśnictwo Solec Kujawski

II. Członkowie:

1. Tadeusz Chrzanowski – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu

2. Monika Pałka – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu

3. Renata Marciniak – Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Nowej Wsi Wielkiej

4. Marzena Janiak – Przedszkole Publiczne Promyczek w Solcu Kujawskim

5. Łukasz Wojtecki – Muzeum im. Księcia Przemysła w Solcu Kujawskim oraz Klub Turystów Pieszych „Horyzont” w Solcu Kujawskim

6. Anna Stępień – Nadleśnictwo Solec Kujawski

Spotkanie odbyło się w dniu 11 sierpnia 2021 r., wśród zaproszonych gości do udziału w obradach komisji, zabrakło przedstawiciela Szkoły Podstawowej nr 4 w Solcu Kujawskim.

Na początku spotkania przewodniczący komisji Pani Lucyna Kowalke przywitała i przedstawiła wszystkich uczestników. W dalszej części omówiono cel spotkania i potrzebę jego organizacji, ze szczególnym uwzględnieniem udziału społeczeństwa i osób bezpośrednio mających styczność z edukacją przyrodniczo-leśną.

Przy wykorzystaniu prezentacji multimedialnej przybliżono komisji specyfikę nadleśnictwa, bazę dydaktyczną, podsumowano i oceniono działalność edukacyjną za minione dziesięciolecie. Przewodniczący komisji przedstawiła zaplecze oraz możliwości edukacyjno - dydaktyczne Nadleśnictwa, którą są podstawą do dalszych prac komisji.

W drugiej części spotkania każdy z członków komisji przedstawił zamierzenia i projekty działań na lata przyszłe. Po zakończeniu prezentacji wywiązała się dyskusja, podczas której zostały poruszone następujące zagadnienia:

1. Zainteresowane osoby nie wyraziły sprzeciwu na udział w pracach Komisji.
2. Wszyscy zaproszeni goście, jako reprezentanci placówek wyrazili deklarację kontynuacji współpracy w zakresie edukacji leśnej.
3. Dotychczasowa współpraca w zakresie edukacji leśnej, została oceniona pozytywnie. Podczas spotkania skierowano bardzo dużo życzliwych słów w stronę pracowników i samej współpracy z Nadleśnictwem na polu edukacji leśnej.
4. Jako pierwszy, głos zabrał Pan Łukasz Wojtecki, który przedstawił konsekwencje turystyczne (przecięcie szlaków turystycznych) wynikające ze zmiany formy terytorialnej nadleśnictwa, polegającej na planowanej w niedalekiej przyszłości budowy drogi ekspresowej S10.
5. Pan Łukasz Wojtecki z ramienia KTP „Horyzont” zaproponował utworzenie „ścieżki historyczno-przyrodniczej Powstańców Wielkopolskich”, która miałaby swoją kontynuację przez tereny leśne nadleśnictwa, w ślad za dotychczasową współpracą, utworzenie ścieżki przyczyniłoby się do organizacji corocznego Rajdu poświęconego Powstańcom Wielkopolskim.
6. Pani Marzena Janiak i Pani Renata Marciniak jako przedstawiciele placówek oświatowych, zgłosiły potrzebę organizacji szkoleń dla nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń plenerowych, np. z okazji Dnia Nauczyciela. Mających na celu wypracowanie najlepszych praktyk prowadzenia zajęć edukacyjnych.
7. Pani Marzena Janiak zaproponowała współpracę podczas tworzenia ścieżki sensorycznej na terenie zielonym w przedszkolu „Promyczek”.
8. Pan Łukasz Wojtecki zwrócił uwagę na zagospodarowanie obiektów na terenie lasów, stanowiącym pozostałości po niegdyś istniejącej dwutorowej strzelnicy Towarzystwa Powstańców i Wojaków postawionej w dwudziestolecie międzywojennym (wyposażenie w tablice informacyjne).
9. Omówiono potrzebę wydania folderu nadleśnictwa wraz z mapą turystyczną lasów kompleksu Puszczy Bydgoskiej.
10. Doposażenie w miarę możliwości obiektów edukacyjnych nadleśnictwa oraz wzbogacenie bazy dydaktycznej.

11. Pan Łukasz Wojtecki z ramienia Muzeum zaproponował zorganizowanie we współpracy z pracownikami nadleśnictwa, czasowej wystawy dotyczącej historii istnienia nadleśnictwa, z okazji 100-lecia Lasów Państwowych przypadającego na rok 2024.
12. Pani Renata Marciniak zaproponowała udział w projekcie mającym na celu utworzenie „Zielonej Klasy” na terenie Szkoły Podstawowej w Nowej Wsi Wielkiej.
13. Zaproponowano organizację większej liczby konkursów i wystaw plastycznych dla uczniów szkół, w tym we współpracy ze szkołami.
14. Zwrócono uwagę na prowadzenie aktywnej edukacji poprzez różne akcje, np. sadzenie lasu, #sprzątaMY etc.
15. Komisja jednomyślnie zaakceptowała przedstawione i omówione przez przedstawicieli Nadleśnictwa Solec Kujawski „Planowane przedsięwzięcia edukacyjne nadleśnictwa na lata 2022-2031” zamieszczone w projekcie „Programu” (punkt 7.) wskazując na priorytetowe potraktowanie zagadnienia komunikacji ze społeczeństwem w tematach związanych z użytkowaniem zasobów leśnych.

Na powyższym posiedzenie zakończono.

Protokół sporządził:

SŁUŻBY LEŚNEJ
Nadleśnictwo
Solec Kujawski
Luzyna Kowalko

Zatwierdził:

ZASTĘPCA NADLEŚNICZEGO
ds. rozwoju i promocji
Nadleśnictwa
Solec Kujawski
Anna Stępień

Solec Kujawski, dnia 20 września 2021 r.

**Protokół
z II posiedzenia Komisji do opracowania
Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa
Nadleśnictwa Solec Kujawski na lata 2022-2031**

1. Komisja w składzie:

I. Przewodniczący:

1. Lucyna Kowalke – Nadleśnictwo Solec Kujawski

II. Członkowie:

1. Tadeusz Chrzanowski – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu
2. Monika Pałka – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu
3. Renata Marciniak – Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Nowej Wsi Wielkiej
4. Marzena Janiak – Przedszkole Publiczne Promyczek w Solcu Kujawskim
5. Łukasz Wojtecki – Muzeum im. Księcia Przemysła w Solcu Kujawskim oraz Klub Turystów Pieszyc „Horyzont” w Solcu Kujawskim
6. Anna Stępień – Nadleśnictwo Solec Kujawski

1. Uzgodnienia przeprowadzono w formie elektronicznej (e-mail).
2. Do dnia 25.08.2021 r. można było zgłosić dodatkowe spostrzeżenia i uwagi do projektu Programu Edukacji Leśnej na lata 2022-2031.
3. Podtrzymano ustalenia z I posiedzenia Komisji do opracowania Programu Edukacji Leśnej.
4. Członkowie Komisji nie wnieśli dodatkowych uwag do projektu Programu Edukacji Leśnej Nadleśnictwa.

Na powyższym posiedzeniu zakończono.

Protokół sporządził:

SPECJALISTA
SŁUŻBY LEŚNEJ
Nadleśnictwo
Solec Kujawski

.....
Lucyna Kowalke

Zatwierdził:

ZASTĘPCA NADLEŚNICZEGO
ds. rozwoju i promocji
Nadleśnictwa
Solec Kujawski

.....
Anna Stępień

9. Kronika

- I. Plany roczne działalności edukacyjnej nadleśnictwa: (załączane w kronice każdego roku do programu (sporządzany do 30 października))
- II. Sprawozdania roczne z działalności edukacyjnej nadleśnictwa: (załączane w kronice każdego roku do programu (sporządzany do 30 stycznia)).

W układzie:

- a) Formy edukacji i frekwencja osób korzystających (Tabela 1.)
- b) Podmioty współpracujące w zakresie edukacji (Tabela 2.)
- c) Pracownicy nadleśnictwa prowadzący edukację (Tabela 3.)
- d) Podsumowanie – komentarz do działalności edukacyjnej nadleśnictwa w danym roku.

Opracowanie:

*Lucyna Kowalke
specjalista SL
ds. promocji, edukacji
i udostępniania lasu*